

Číslo rozhodnutia: 2021/106:3168-OAC

Spisová značka: 2021/106-OAC

Bratislava 23.09.2021

ROZHODNUTIE

Slovenská akreditačná agentúra pre vysoké školstvo (ďalej len „agentúra“) v konaní o udelenie akreditácie študijného programu účastníka konania: Univerzita Mateja Bela v Banskej Bystrici podľa § 4 ods. 2 písm. a) bodu 2 zákona č. 269/2018 Z. z. o zabezpečovaní kvality vysokoškolského vzdelávania a o zmene a doplnení zákona č. 343/2015 Z. z. o verejnom obstarávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len "zákon o zabezpečovaní kvality") vo veci vedenej pod spis. zn. 2021/106-OAC na základe uznesenia výkonnej rady agentúry č. VR-35/17/2021 zo dňa 23. septembra 2021 takto

rozhodla:

Žiadosť účastníka konania o udelenie akreditácie študijného programu **z a m i e t a**.

Odôvodnenie

Univerzita Mateja Bela v Banskej Bystrici (ďalej aj ako „vysoká škola“) podala dňa 31. marca 2021 agentúre žiadosť o udelenie akreditácie študijného programu s názvom **geopotenciál regiónov** (ID 10759) (ďalej len „žiadosť“).

Výkonná rada agentúry (ďalej len „výkonná rada“) na účely posúdenia predmetnej žiadosti schválila uznesením č. VR-29/10/2021 zo dňa 22. apríla 2021 návrh zloženia pracovnej skupiny výkonnej rady. Predseda výkonnej rady listom č. 2021/106-OAC:840/2021 zo dňa 27. apríla 2021 oznámil vysokej škole návrh jej zloženia v zmysle § 8 ods. 4 zákona o zabezpečovaní kvality.

V dňoch 23.-24. júna 2021 sa uskutočnila návšteva vysokej školy za účasti členov pracovnej skupiny výkonnej rady (ďalej len „pracovná skupina“), zamestnanca agentúry a zástupcov vysokej školy. Predmetom návštevy vysokej školy bolo zo strany pracovnej skupiny a agentúry získanie potrebných informácií o študijnom programe v súvislosti s plnením štandardov pre študijný program (ďalej len „štandardy“).

Na základe expertného posúdenia podkladov k žiadosti o akreditáciu predmetného študijného programu pracovnou skupinou, informácií získaných návštevou vysokej školy, dostupných údajov a konzultácií so zainteresovanými osobami, pracovná skupina vypracovala dňa 15. júla 2021 hodnotiacu správu, v ktorej uviedla skutočnosti, ktoré boli podkladom pre jej závery, postup vyhodnocovania týchto podkladov, vyhodnotenie úrovne plnenia jednotlivých štandardov, odporúčania pre účastníka konania a návrh rozhodnutia agentúry.

Pracovná skupina v hodnotiacej správe konštatovala záver, že účastník konania spĺňa štandardy. Na základe uvedeného záveru pracovná skupina navrhla agentúre udeliť akreditáciu študijnému programu, ktorý bol predmetom posudzovania pracovnej skupiny.

Účastník konania zaslal listom č. REK/2200/2021 zo dňa 25. augusta 2021 svoje stanovisko v určenej lehote, ktoré bolo agentúre doručené dňa 25. augusta 2021.

Účastník konania vo svojom stanovisku uviedol, že nesúhlasí s hodnotením pracovnej skupiny týkajúceho sa posúdenia úrovne tvorivých činností v časti E.1 hodnotiacej správy v súvislosti so štyrmi predloženými publikáciami, pri ktorých pracovná skupina uviedla nedostatočnú kvalitu úrovne tvorivej činnosti. Svoje tvrdenie účastník konania v stanovisku zdôvodnil tým, že sa jedná o publikácie publikované v prestížnych, vysoko renomovaných medzinárodne uznávaných periodikách. Ďalej účastník konania uviedol, že obsah publikácií plne korešponduje s profiláciou vedecko-výskumnej činnosti autorov, ktorí tieto publikácie predložili ako výstupy pre proces hodnotenia dosahovanej úrovne tvorivých činností, čo podľa názoru účastníka konania taktiež plne korešponduje so základným konceptom samotnej obsahovej podstaty študijného programu, ako aj s obsahovou náplňou profilových predmetov, ktoré sú zabezpečované učiteľmi predkladajúcimi dané výstupy. Účastník na základe vyššie uvedeného zastáva názor, že podľa metodiky na vyhodnocovanie štandardov, uvedené publikácie dosahujú vyššiu úroveň ako je úroveň C. Ohľadom ďalších častí hodnotiacej správy účastník konania uviedol, že tieto rešpektuje a berie ich na vedomie s cieľom reflexie na uvedené pripomienky či návrhy pracovnej skupiny.

Výkonná rada na svojom zasadnutí dňa 23. septembra 2021 prerokovala žiadosť účastníka konania spolu s jej prílohami, hodnotiacu správu pracovnej skupiny a stanovisko účastníka konania k hodnotiacej správe pracovnej skupiny.

Na základe predložených dokumentov výkonná rada zistila nasledovné nedostatky:

1. Podľa čl. 2 ods. 9 štandardov odborný obsah, štruktúra a sekvencia profilových študijných predmetov a ďalších vzdelávacích činností študijného programu a podmienky na úspešné ukončenie štúdia umožňujú dosahovanie výstupov vzdelávania uvedených v profile absolventa a zaručujú prístup k aktuálnym vedomostiam, zručnostiam a kompetentnostiam, vrátane prenositeľných spôsobilostí, ktoré ovplyvňujú osobný rozvoj študentov a môžu byť využité v ich budúcom kariérnom uplatnení a v živote ako aktívnych občanov v demokratických spoločnostiach.

V súvislosti s posúdením plnenia tejto požiadavky štandardov výkonná rada konštatovala, že predmetný študijný program nie je navrhnutý tak, aby obsahoval všetky nevyhnutné predmety, ktoré sú potrebné pre výkon profesie geografa ako jednej z účastníkom konania uvádzaných profesií, ku ktorej študijný program smeruje. V obsahu jednotlivých predmetov je nedostatočne akcentovaný humánno-geografický prístup. Väčší priestor medzi povinnými predmetmi by mala mať aj problematika geografických informačných systémov (GIS). Výkon profesie geografa bez znalostí z humánnej geografie a nadobudnutia primeraných zručností z aplikácií GIS nie je možný. Na základe uvedeného výkonná rada konštatovala, že odborný obsah, štruktúra a sekvencia profilových študijných predmetov navrhovaného študijného programu nezaručuje prístup k aktuálnym vedomostiam, zručnostiam a kompetentnostiam nevyhnutným na plnohodnotný výkon profesie geograf, a tým neplnenie uvedeného ustanovenia štandardov. Výkonná rada zobrala na vedomie aj odporúčania, ktoré pracovná skupina uviedla v súvislosti s predmetným posudzovaním plnenia čl. 2 štandardov účastníkom konania, avšak tieto výkonná rada vyhodnotila ako nedostatky predloženého študijného programu.

2. Podľa čl. 6 ods. 1 štandardov vysoká škola zaručuje pre študijný program učiteľov, ktorých kvalifikácia, rozvrhnutie pracovnej záťaže, úroveň výsledkov tvorivých činností, praktické skúsenosti, pedagogické zručnosti a prenositeľné spôsobilosti umožňujú dosahovať výstupy vzdelávania, ktorých jazykové zručnosti zodpovedajú jazykom uskutočňovania študijného

programu a ktorých počet a pracovná kapacita zodpovedajú počtu študentov a personálnej náročnosti vzdelávacích činností.

Podľa čl. 6 ods. 3 štandardov profilové študijné predmety sú štandardne zabezpečované vysokoškolskými učiteľmi vo funkcii profesora alebo vo funkcii docenta, ktorí pôsobia na vysokej škole v príslušnom študijnom odbore alebo súvisiacom odbore na ustanovený týždenný pracovný čas. Je zaručená udržateľnosť personálneho zabezpečenia profilových predmetov študijného programu z hľadiska vekovej štruktúry učiteľov.

V súvislosti s posúdením plnenia tejto požiadavky štandardov výkonná rada vychádzala z toho, že študijný program s názvom geopotenciál regiónov spája predmety geografického a geologického zamerania, čo vyplýva zo zámeru účastníka konania týmto študijným programom nahradiť doterajšie študijné programy aplikovaná geológia (kód študijného programu: 100678) a geografia a rozvoj regiónov (kód študijného programu: 100855). V skupine osôb zodpovedných za profilové predmety boli zistené disproporcie spočívajúce vo fakte, že až štyri osoby z piatich sú učiteľia geologického zamerania (jeden z nich je environmentálny geochemik) a len jeden učiteľ zabezpečujúci profilové geografické predmety. Medzi učiteľmi povinných predmetov chýbajú humánni geografi. Výkonná rada preto konštatuje, že účastník konania nedostatočne zaručuje učiteľov s potrebnou kvalifikáciou na dosiahnutie výstupov vzdelávania. Na základe uvedeného preto výkonná rada konštatovala neplnenie uvedených ustanovení štandardov.

3. Podľa čl. 7 ods. 1 štandardov učiteľia zabezpečujúci profilové predmety študijného programu preukazujú výsledky tvorivej činnosti v príslušnom študijnom odbore, v ktorom sa študijný program uskutočňuje na požadovanej úrovni v závislosti od jeho stupňa, a to aspoň na medzinárodne uznávanej úrovni, ak ide o študijný program druhého stupňa.

V súvislosti s posúdením plnenia tejto požiadavky štandardov výkonná rada konštatuje, že jediná osoba, ktorá je zodpovedná za profilové predmety geografického zamerania predložila štyri z piatich výstupov tvorivej činnosti výstupy, ktoré boli uverejnené vo vedeckých časopisoch, ktorých vydavateľskú prax viaceré verejné zdroje a odborná akademická verejnosť považujú za problematickú. Výkonná rada zistila, že aj Univerzitná knižnica Univerzity Mateja Bela v Banskej Bystrici (ďalej len „UK UMB“) na svojej webovej stránke (verejne dostupný zdroj) upozorňuje na praktiky predátorských vydavateľstiev. Ako jednu z praktík predátorských vydavateľstiev UK UMB uvádza: „nerobia žiadne alebo len fiktívne recenzné konanie (na ich webových stránkach sa uvádza napr. recenzné konanie za 3 týždne, publikovanie za 72 hodín a pod., zatiaľ čo celý proces od recenzného konania po prijatie článku trvá v serióznom časopise od 3 do 6 mesiacov) = nulová kontrola kvality, nízka/žiadna vedecká úroveň“. Výkonná rada má za to, že tvoriví pracovníci pôsobiaci na vysokej škole sú dostatočne informovaní o tom, že publikovanie v problematických časopisoch implikuje nízku alebo žiadnu vedeckú úroveň výstupu tvorivej činnosti. Výkonná rada konštatuje, že v prípade štyroch výstupov tvorivej činnosti osoby zodpovednej za zabezpečenie profilových predmetov z oblasti geografie, vykazuje ich recenzné konanie extrémne krátky časový interval v porovnaní so serióznymi vedeckými časopismi v zmysle spomínaného upozornenia UK UMB na takéto praktiky. V prípade predloženého výstupu tvorivých činností 1 išlo o dva týždne a štyri dni (príspevok bol prihlásený 13.11.2020, upravený po recenzii 26.11.2020, prijatý po revízii 30.11.2020 a publikovaný 1.12.2020), v prípade výstupu tvorivých činností 2 išlo o štyri týždne (príspevok bol prihlásený 30.6.2020, upravený po recenzii 17.7.2020, prijatý po revízii

22.7.2020 a publikovaný 28.7.2020), v prípade výstupu tvorivých činností 3 išlo o štyri týždne (príspevok bol prihlásený 19.11.2020, upravený po recenzii 13.12.2020, prijatý po revízii 14.12.2020 a publikovaný 17.12.2020), v prípade výstupu tvorivých činností 4 išlo o sedem týždňov (príspevok bol prihlásený 9.6.2020, upravený po recenzii 7.7.2020, prijatý po revízii 20.7.2020 a publikovaný 27.7.2020). Výkonná rada vzhľadom na uvedené skutočnosti uplatňujúc holistický expertný pohľad konštatuje, že vzhľadom na významné postavenie hodnotenej osoby ako jediného zástupcu geografických odborov v skupine osôb zabezpečujúcich profilové predmety, účastník konania agentúre dostatočne nepreukázal a zároveň neposkytol dostatočné uistenie, že táto osoba dosahuje medzinárodne uznávanú úroveň výsledkov tvorivej činnosti. Na základe uvedeného preto výkonná rada konštatovala neplnenie uvedeného ustanovenia štandardov.

Výkonná rada na základe vyššie uvedených zistení dospela k záveru, že účastník konania nespĺňa štandardy pre študijný program.

Podľa § 30 ods. 7 písm. a) zákona o zabezpečovaní kvality agentúra žiadosť zamietne, ak pri posudzovaní žiadosti zistí, že účastník konania nespĺňa štandardy pre študijný program.

Na základe uznesenia výkonnej rady č. VR-35/16/2021 zo dňa 23.septembra 2021 agentúra žiadosť účastníka konania zamietla tak ako je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia.

Poučenie: Proti rozhodnutiu agentúry možno podať agentúre námietky, a to v lehote do 15 pracovných dní odo dňa, keď bolo rozhodnutie agentúry účastníkovi konania doručené.

prof. Ing. Robert Redhammer, PhD.
predseda výkonnej rady